

ВЛАДА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

**ИЗЛОЖЕНОСТ НА НЕПРОФИТНИОТ СЕКТОР ОД
ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ**

Февруари, 2020

Заради ефикасна имплементација на Националната стратегија за борба против тероризам и Националната стратегија за борба против перење пари и финансирање на тероризам овој прирачник е изработен во соработка меѓу:

Национален координатор за
спречување на насилен
екстремизам и борба против
тероризам

Министерство за финансии
Управа за финансиско
разузнавање

КРАТЕНКИ

ФАТФ- Оперативната Група за определување на дејствија за спречување перење пари и финансирање на тероризам

ЕУ- Европска Унија

ООН- Организација на Обединети Нации

РМ- Република Македонија

КЗ- Кривичен Закон

ЗСППФТ- Законот за спречување на перење пари и финансирање на тероризам

Moneyval Комитет- Комитет на експерти за евалуација на системите за спречување на перење пари и финансирање на тероризам при Советот на Европа

УФР- Управа за финансико разузнавање

НБРМ- Народна банка на Република Македонија

КХВ- Комисијата за хартии од вредност на Република Македонија

ЦДХВ- Централниот депозитар за хартии од вредност

Берза- Македонска берза

УЈП- Управа за јавни приходи

МАПАС- Агенцијата за супервизија на капитално финансирано пензиско осигурување

МФ- Министерството за финансии

МВР- Министерството за внатрешни работи

ФИУ- Единица за финансиско разузнавање

ДНФБП- Нефинансиски дејности и професии

СТР- Извештај за сомнителна трансакција

НПО- Непрофитна организација

ВОВЕД

Феноменот на тероризмот и финансирањето на тероризмот е актуелен последните 30-на години, сепак нападите од 11 Септември 2001 година ја натераа меѓународната заедница со поголема активност и поголем интензитет

да ги насочи своите напори во сузбивање на тероризмот и неговото финансирање. Истрагата спроведена од меѓународната заедница насочена кон откривање на целокупната мрежа, од логистичка поддршка до извршители на терористичкиот напад, открила поврзаност помеѓу непрофитниот сектор и терористичката организација на Ал-Каеда. Со тоа, непрофитниот сектор бил ставен во фокусот на интересите на меѓународната заедница и телата чија надлежност е конкретната проблематика. Истрагата открила дека преку непрофитниот сектор била дадена директна и индиректна поддршка, изразена преку прибирање на средства за хуманитарни, верски и други цели, за да истите подоцна бидат ненаменски искористени од страна на овластените лица на непрофитните организации за целите на терористичката организација. Освен свесното учество во подготовката на терористичкиот акт, непрофитниот сектор може несвесно да биде вовлачен во такви операции, па поради тоа се јавува потреба од подигнување на јавната свест кај непрофитниот сектор од нивна можна злоупотреба за целите на тероризмот. Од особена важност е да се напомене дека средствата кои ги обезбедува, односно собира непрофитната организација за финансирање на терористичките активности, можат да бидат обезбедени од легитимни и нелегитимни извори.

1. ФАКТОРИ КОИ ГО ЗГОЛЕМУВААТ РИЗИКОТ ЗА ЗЛОУПОТРЕБА НА НВО ЗА ЦЕЛИТЕ НА ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИЗАМ

Новиот глобален тероризам се разликува од “стариот” тип по начинот на организирање, дејствување, користење на мас медиумите како и по начинот и методите на финансирање. Поради тоа принципот на вертикално – хиреархиско организрани организации е сменет со хоризонтално организрани организации или независни ќелии меѓусебно мрежно поврзани, кои целосно тежнеат кон анонимност и самостојност во извршувањето на своите активности. Најчесто таквите терористички организации имаат софистицирана организациска структура која во себе вклучува политичка, воена, образовна и јавна компонента, која ги користи придобивките на техничко технолошкиот развој, новите технологии и интернетот како алатка за остварување на комуникација, едукација, регрутирање и сл.

Врската помеѓу терористичките организации и непрофитниот сектор не е новост. Традиционално, непрофитните организации се финансираат преку донации собрани од физички и правни лица кои имаат исти или слични идеолошки, верски или политички гледишта и сваќања со своите истомисленици. Средствата кои овие лица ги донираат можат да потекнуваат од криминални активности или од легитимни извори собрани во државата каде е регистритана и дејствува непрофитната организација или надвор од неа. Особено важна улога игра дијаспората која е осетлива на повиците и

молбите за помош во матичната држава. Таквата помош најчесто се испраќа преку хуманитарни и верски организации или непрофитни организации користејќи ги каналите на финансиските институции, најчесто банките или пак со физички транспорт на готовина преку граница при нивното враќање во матичната држава каде е регистрирана непрофитната организација.

Како друга причина за зголемениот ризик на непрофитниот сектор во смисла на изложеност во активности на финансирање на тероризам е меѓународниот карактер на непрофитните организации. Имено, ризикот од финансирање на тероризам е зголемен доколку непрофитните организации даваат помош во програми и проекти во повеќе држави, донираат средства во разни држави, работат со готовина или ја обезбедуваат за други непрофитни организации кои дејствуваат во други држави, особено во конфликтните подрачја или околу нив или пак во држави во кои дејствуваат терористички организации или пак поддржуваат терористички организации. Начините на собирање и трансферирање на финансиските средства од еден во друг дел на светот, го усложнуваат проблемот на делотворно контролирање и надзор врз непрофитните организации (на пример, кога станува збор за нивна регистрација, водење евиденција, поднесување на извештаи и надзор). Ваквата меѓународна димензија ја зголемува нивнаа изложеност на ризик од финансирање на тероризам.

Интерпретирајќи ја препораката VIII која се однесува на непрофитните организации, ФАТФ ги објаснува причините за зголемениот ризик од финансирањето на тероризмот со кој се соочува непрофитниот сектор. Според ФАТФ, непрофитниот сектор *“ужива и негува јавна доверба, располага со значителни извори на средства, но честопати ги извршува своите активности*

во готовина”. Како што е наведено во интерпретацијата на препораката VIII, присуството на непрофитниот сектор во глобални рамки го зголемува ризикот од финансирање на тероризам, како и слабиот или недоволниот надзор од страна на надлежните институции (во делот на регистрацијата, водењето евиденција, поднесувањето на извештаи и надзор). Токму овие слабости може да бидат искористени од страна на терористичките организации со цел да се инфилтрираат овој сектор и да го искористат за свои цели и потреби.

2. МЕТОДИ НА ЗЛОУПОТРЕБА НА НЕПРОФИТНИОТ СЕКТОР

Еден од начините да се утврди ризикот од злоупотреба на непрофитниот сектор за целите на тероризмот и неговото финансирање, е да се познаваат методите со кои овој сектор е искористен и злоупотребен. Во процесот на финансирање на тероризмот, средствата кои се собираат се употребуваат за реализација на терористичките активности. Тоа наметнува потреба, да се насочат мерките и активностите во раната детекција и откривање на невообичаените и сомнителните активности на овие организации.

Следејќи го извештајот на ФАТФ за “Ризикот од злоупотреба на непрофитните организации за терористички активности” издаден во 2014 година, утврдени се следните методи и ризици на злоупотреба на непрофитниот сектор за терористички активности, прикажани во следната табела.

Методи и ризици на злоупотреба на непрофитните организации	
Пренасочување на средства	<i>Непрофитна организација или овластеното лице кое дејствува во име на непрофитната организација, ги пренасочува средствата кон</i>

	<i>лица поврзани со тероризам или поддржувачи на тероризмот.</i>
Поврзување со терористичка организација или поддржувачи на тероризмот	<i>Непрофитна организација или овластеното лице кое дејствува во име на непрофитната организација, воспоставува и одржува оперативна поврзаност со терористичка организација или нивни поддржувачи</i>
Злоупотреба на програмата на непрофитната организација	<i>Програмите на непрофитните организации се манипулираат и на местото поддршка на легитимни хуманитарни цели се врши испорака на поддршка терористичка организација или нивни поддржувачи</i>
Поддршка при регрутирање на лица	<i>Програмите или објектите во кои дејствува непрофитната организација се користат за стекнување на нови приврзаници</i>
Лажно претставување на непрофитните организации	<i>Под маската на добротворна активност, непрофитната организација или овластеното лице собира средства и/ или спроведува други активности за поддршка на тероризмот.</i>

Според степенот на искористеност, утврдено е дека во 54% од случаите, имало злоупотреба со пренасочување на средствата, што јасно укажува дека непрофитните организации во најголем дел се злоупотребуваат во делот на финансиите, односно во делот на обезбедување на финансиски средства за целите на финансирање на тероризам. Главните причини за ова може да се побараат во ниската свест во раководството на непрофитната организација, робусното внатрешно управување и/или несоодветниот надворешен надзор од страна на надлежните институции.

ПРЕНАСОЧУВАЊЕ НА СРЕДСТВА

Пренасочувањето на средствата за терористички активности е најчесто употребуваниот метод на злоупотреба. Во овој процес, прибраните средствата по основ за хуманитарни програми – хуманитарна помош, поддршка и развој на културни центри и проекти, социјална помош на сиромашните, унапредување на образованието и едукативниот процес, како и унапредување на религијата, можат да бидат искористени, односно пренаменети за потребите на терористичките активности, како што се: финансирање на инфраструктура на одредена терористичка ќелија или терористичка организација, регрутирање, ширење на идеологија преку печатење на литература и упатства, логистичка помош, парична помош за нивните семејства, изградба на објекти, дури и финансирање на воено тактичките операции преку набавка на опрема, облека, муниција, средства за комуникација и сл.

Пренасочувањето на средствата може да биде од интерни актери кои ги вклучува овластените лица на непрофитната организација, или пак екстерни или надворешни лица кои во име на организацијата може да собираат средства и притоа ненаменски да ги искористат за други цели, односно за финансирање на терористички активности.

Исто така, објектите во кои непрофитните организации ги извршуваат своите активности, можат да бидат искористени и за:

- Регрутација и обука на поединци за да се вклучат во терористички дејства;

- Обезбедување на место за состаноци за лицата кои планираат терористички напад или се дел од некоја терористичка ќелија или организација и
- Мотивациони говорници (hot speakers) кои пропагираат извршување на терористички акти.

Случај - Пренасочување на средства

Домашна непрофитна организација пренесувала средства на забранетата странска непрофитна организација, преку банкарска сметка во трета земја. Исто така, организација префрлала средствата на други организации во областите со висок ризик и подигала готовина во форма на големи банкноти. Овластените лица на домашната непрофитна организација изнесувале големи износи на готовина надвор од земјата. Во извештаите за прекуграничното движење на физичка валута, раководните лица навеле дека средствата се донации наменети за добротворни организации лоцирани во областите со висок и низок ризик.

Домашната непрофитна организација, исто така, префрлила средства на друга локална непрофитна организација. Извештаите за сомнителни трансакции поднесени за втората непрофитна организација, посочиле дека нејзините раководни лица ги пренеле средствата на физички лица во развиени земји во регион кој не е дел од областите во кои работи непрофитната организација.

Случај - Пренасочување на средства

Домашна непрофитна организација собирала средства за добротворни активности во странски подрачја на конфликт, по пат на донации.

Едно од овластените лица на непрофитната организација разменило голем број мали банкноти во големи банкноти. Лицето изјавило дека средствата требало да бидат испратени на "милитантна непрофитна организација".

Средствата биле донации дадени на непрофитната организација во форма на готовина, банкарски трансфери плаќања со кредитни картички и преку алтернативни методи на плаќање, како што е ПејПал. Овластеното лице, набрзо по размената на банкнотите, отпатувало во конфликтно подрачје и не го пријавило излезот на готовина при напуштање на земјата, во согласност со законот.

Случај - Пренасочување на средства

Овластено лице на една домашна непрофитна организација, со овластување за потпишување на сметката на непрофитна организација, се обидело да уплати голема сума на готовина на сметката на непрофитната организација. Лицето посочило дека средствата требало да бидат префрлени на адвокат за купување недвижен имот. Тој бел нејасен во одговорот за потеклото на средствата, и како потекло навел донации. Банката одбила да ја прифати уплатата.

Истото лице направило голем број готовински уплати на сметката на непрофитна организација. Исто така биле откриени повеќе готовински уплати на лична сметка на лицето. Лицето направило повеќе меѓународни трансфери од неговата лична сметка на странски државјанин поврзани со странска терористичка група.

Непрофитна организација се користела за собирање на средства кои потоа биле делумно пренасочени за поддршка на терористичките активности во странство.

Случај - Пренасочување на средства

Личната сметка на едно лице добила голем трансфер на средства од странски државјанин. По трансферот, средствата постепено се подигнувале од сметката, во готово. Лицето не било вклучено во деловни активности, а износот на пренесените средства бел невообичаен за сметката.

Овластеното лице на една непрофитна организација имало полномошно овластување над сметката на лицето, при што на сметката биле направени голем број на готовински уплати. Ниту овластеното лице на непрофитната организација ниту лицето сопственик на сметката, не остварувале приходи кои соодветствуваат на трансферите и уплатите на сметката. Дополнително, непрофитната организација претходно се појавила во барање на единицата за финансиско разузнавање поради сомнение за финансирање на тероризмот и перење пари.

Случај - Пренасочување на средства

Бројни мали уплати и трансфери биле направени на сметките на неколку домашни непрофитни организации.

Информациите од отворени извори посочиле дека една од непрофитните организации била осомничена дека има врски со терористичка организација. Малите суми кои биле уплатени на сметките на непрофитната организација биле донации од лица кои сакале да испратат средства во конфликтно подрачје за хуманитарни цели. Поголемиот дел од средствата кои биле уплатени на сметките биле испратени на лична сметка на овластеното лице на една од организациите. Лицето потоа ги повлекувало сите средства во готово, поради што било тешко да се одреди крајниот корисник на средствата.

Сомнението било дека финансискиот систем бил искористен за пуштање на средства во оптег, веројатно за финансирање на терористички активности. Информациите биле споделени со надлежните органи.

Случај - Пренасочување на средства

Во период од три дена, тројца граѓани, пристигнувајќи на аеродром, декларирале пред царинските службеници вкупно 120 000 американски долари во готовина. Трите лица посочиле дека средствата потекнуваат од странска непрофитна организација која реализирала хуманитарна работа во областите на конфликт, односно, област за која се знаело дека се активни терористички групи.

Трите лица имале сметки во домашните банки, а средствата претходно биле пренесени на нивните сметки од домашна екстремистичка верска организација поврзана со странска непрофитна организација.

Во текот на една година, речиси 27 000 американски долари биле повлечени од сметките на лицата и потоа биле префрлени во различни земји, со движења поддржани од домашната екстремистичка верска организација. Националната разузнавачка служба известила дека трите лица биле активни членови на локално екстремистичко верско движење. Дополнително, единицата за финансиско разузнавање во странската земја каде што странската непрофитна организација била базирана, споделила информации што укажувале дека странската непрофитна организација имала исти раководни лица и била тесно поврзана со втора непрофитна организација која била заведена како поддржувач на тероризмот.

Националната единица за финансиско разузнавање примила неколку информации во врска со слични сомнителни курири кои пренесувале средства за истата непрофитна организација. Овие средства биле наменети за други конфликтни подрачја, за поддршка на слични верски движења.

ПОВРЗУВАЊЕ СО ТЕРОРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ИЛИ ПОДДРЖУВАЧИ НА ТЕРОРИЗМОТ

Вториот најчесто употребен метод на злоупотреба на непрофитните организации е поврзување на непрофитната организација со терористичка организација или поддржувачи на тероризмот.

Врската може да биде остварена од внатрешните актери на непрофитната организација кои под влијание на терористичката организација ги спроведуваат активностите (собирање, чување, трансфер и друг вид распределување на средства) насочени кон директна или индиректна помош на терористичката организација.

Исто така, непрофитните организации кои имаат меѓународен карактер може да воспостават поформална врска со терористичката организација.

Претставништвата на непрофитните организации, формирани или во кои членуваат членови на терористичката организација, се употребуваат за собирање и распределување на средствата, набавка на оружје, регрутација на нови членови или подржувачи, обука и други оперативни активности.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Фондот Поврел Ерусалим за настраданите лица и лицата со потреби (ЈФХС), беше основан во 1992 година, наводно со цел да реализира хуманитарни активности преку партнерските организации на Палестинска територија. Во 1992 година, ЈФХС аплицираше за регистрација како добротворна организација во Канадската агенција за приходи (ЦРА), која е национален регулатор за добротворни организации во Канада. При разгледувањето на апликацијата на ЈФХС, ЦРА се посомневала дека целите и активностите на ЈФХС се првенствено политички по природа и поради тоа, според Канадскиот закон, не се добротворни. Исто така, организациите со кои ЈФХС соработувала на Палестинските територии не се сметале за правни корисници според Канадскиот закон. Информациите добиени од отворени извори укажувале дека некои од меѓународните партнери на ЈФХС биле дел од мрежата за собирање на фондови предводена од Хамас која е заведена како терористички ентитет во Канада. Низ повеќе кореспонденции со ЦРА, ЈФХС континуирано не успеала да покаже дека е способна да го задржи законски потребното ниво на раководење и контрола над нивните ресурси.

Во 1998 година, ЦРА ја известила ЈФХС дека е малку веројатно дека ќе биде регистрирана. За кратко време по ова известување, втора непрофитна организација, Меѓународниот фонд за помош на настраданите лица и лицата со потреби-Канада (ИРФАН-Канада), аплицирала за регистрација како добротворна организација. На ИРФАН-Канада и била доделена регистрација во 1999 година додека ЈФХС се уште ја прцесираше својата регистрација преку посебна апликација. Кога ЦРА повторно ја известила ЈФХС во 2000 година дека е малку веројатно дека ќе добие регистрација, ЈФХС ја откажала апликацијата. Без известување на ЦРА, ЈФХС потоа го предала својот имот на ИРФАН-Канада, двете организации донеле резолуции со кои формално ги консолидирале своите операции, а неколку раководни лица од ЈФХС почнале да управуваат со програмите на ИРФАН-Канада.

Во 2003 година, медиумите почнале да индицираат дека ЈФХС и ИРФАН-Канада се споиле и дека ИРФАН-Канада е поврзан со Хамас. Анализата на ЦРА на задолжителното годишно известување на ИРФАН-Канада, потврдила дека има причина за понатамошна загриженост. ЦРА извршила контрола на ИРФАН-Канада кон крајот на 2003 година и идентификувала неколку значајни проблеми во врска со усогласеноста. ИРФАН-Канада пренесувала значајни ресурси на странски организации, без да одржува адекватна контрола или одговорност за крајната употреба на ресурсите. За некои од овие странски организации, се верувало дека се контролирани од Хамас. ИРФАН-Канада ја задржала регистрацијата откако се согласила да воведо промени во процесот на неопходна проверка и сметководствените активности.

Во 2009 година, ЦРА започнала детална повторна контрола на ИРФАН-Канада за да се провери дали проблемите идентификувани во 2003 година биле отстранети. ЦРА

проверувала финансиски записи, дигитални записи и програмски материјал добиен од домашните и меѓународните канцеларии на ИРФАН-Канада. Овој материјал бил комбиниран со значителни истражувања на отворени извори и проценки обезбедени од партнерите.

Ревизијата на ЦРА во 2009 година на ИРФАН-Канада открила бројни сериозни проблеми во врска со усогласеноста. Овие проблеми, меѓу другото, вклучувале:

- Помеѓу март 2006 година и април 2007 година, ИРФАН-Канада, преку локален партнер префрлила повеќе од 500 000 американски долари во Министерството за телекомуникации, контролирано од Хамас во Газа, кое било вклучено во распределба на средствата на семејствата на борците на Хамас преку поштенскиот систем.
- Во текот на истиот период, ИРФАН-Канада префрлила 160 000 американски долари преку локален партнер на Министерството за здравство кое било под контрола на Хамас во Газа.
- ИРФАН-Канада продолжила со финансирањето на Комитетот Рамалах Закат, доделувајќи над 77 000 американски долари во 2007 година на Комитетот. ЦРА ја известила ИРФАН-Канада во 1998 и 2004 година дека Комитетот се верува дека е поврзан со Хамас, а ИРФАН-Канада ја известила ЦРА дека соработката со Комитетот била прекината од 2004 година. Документите покажале дека тие го обновиле договорот еден месец по завршувањето на првичната контрола на ЦРА.
- Во 2007 година, ИРФАН-Канада обезбедила нови компјутери и канцелариска опрема за културниот форум на Ал Мунтада Ат-Тахкафи, откако израелската војска извршила рација во канцелариите и форумот беше прогласен за незаконска асоцијација во Израел поради блиски врски со Хамас. Опремата чинела повеќе од 15 000 американски долари.
- Во 2007 година, ИРФАН-Канада обезбедила средства вредни над 8 600 000 американски долари на Фондот Закат, во Либан, кој бил заведен како незаконска асоцијација во Израел поради поддршка на Хамас.

Исто така, документацијата обезбедена за време на контролата, покажала дека раководното лице на канцеларијата на ИРФАН-Канада во Западниот Брег (Палестина), кој имал овластување за потпис на сметките на организацијата, проневерил повеќе од 100 000 американски долари од средствата на ИРФАН-Канада. Ова лице имало познати врски со организациите на Хамас.

Врз основа на наодите од контролата во 2009 година, ЦРА првично ја суспендираше, а подоцна и ја укина регистрацијата на ИРФАН-Канада во 2011 година.

Во 2014 година, Владата на Канада ја завела ИРФАН-Канада како терористички ентитет според кривичниот законик, делумно врз основа на наодите на ЦРА дека ИРФАН-Канада обезбедува поддршка за Хамас, заведена терористичка организација.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Во јануари 2005 година, Австралиската федерална полиција (АФП) добила поплака од Високата комисија на Шри Ланка, барајќи АФП да ја испита наводната постапка за собирање фондови во Австралија од страна на Ослободителните Тигри на Тамил Елам (ЛТТЕ). Во писмото биле дадени референци за меѓународна мрежа на „специјални сили“ за прибирање финансиски средства од страна на ЛТТЕ, под превезот на Азиската помош за катастрофи од цунами, вклучувајќи лица во Франција, Италија, Данска, Норвешка, Германија, Англија, Швајцарија, Шведска, Холандија и Австралија. Како резултат на поплаката, тимот на АФП за борба против тероризмот во Мелбурн започнал истрага за обвиненијата.

Истрагата потврдила дека Тамилскиот Координативен Комитет (ТЦЦ), непрофитна организација со седиште во Мелбурн, управуван од мал комитет, бил параван организација на ЛТТЕ. ТЦЦ собирал средства и координирал радио и печатен материјал за Тамилската заедница во Австралија. Исто така, лобирал кај политичари во врска со независноста на Тамилците во Шри Ланка и набавувал електронска и поморска опрема за ЛТТЕ. Стотици австралиски Тамилци биле убедени да донираат месечни директни исплати на ТЦЦ. ТЦЦ, исто така, користела конзерви за собирање на донации на пат и во трговски центри.

Наводно, австралискиот огранок на ЛТТЕ го воделе три лица: курирот Аруран Винајагаморти, уредникот на весникот на Тамилската заедница Сиварајах Јатаван и сметководителот Арумуган Раџиван. Овие лица, исто така, беа вклучени во координација на операциите на ТЦЦ. Раџиван во нивните домови откриле видео снимки од Раџиван и Јатаван, како пукаат со митралез од брод на ЛТТЕ во Шри Ланка и како посетуваат еден од логорите за терористичка обука на групата. Исто така, биле откриени фотографии на Винајагаморти и Раџиван со основачот на ЛТТЕ, Велупилаи Прабхакаран. Винајагаморти бил снимен како му кажува на некој соработник дека "[ТЦЦ] се тигрите, а тигрите се ТЦЦ". Винајагаморти и Јатаван, на крајот, се изјасниле како виновни за снабдување на ЛТТЕ со повеќе од 1 милион американски долари. Винајагаморти исто така признал дека ги снабдувал ЛТТЕ со електронски уреди, од кои најмалку еден бил употребен за правење и детонирање на бомба користена во терористички напад.

Од регулаторна перспектива на непрофитна организација, случајот со ТЦЦ опфатил повеќе индикатори за ризик: го реализирала трансферот на средства во земја во развој со воспоставено присуство на тероризам; собирала фондови наменети за катастрофи; и била етноцентрична организација чии членови и поддржувачи не се согласуваа организацијата да биде заведена на листа.

Во овој случај, било употребено финансиско разузнавање од Австралискиот центар за извештаи за трансакции и анализи (АУСТРАЦ), за следење на протоколот на средства надвор од Австралија.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Меѓународна непрофитна организација со седиште во една конфликтна зона, побарала да отвори банкарска сметка во домашна банка, во земја каде што терористичка организација делувала. Неопходната проверка за организацијата направена од банката, открила дека непрофитната организација и еден од нејзините раководни лица, биле осудени за финансирање на терористички активности во две земји. Банката поднела извештај за сомнителни трансакции единицата за финансиско разузнавање, која пак спровела истрага.

Истрагата открила дека непрофитната организација делувала во земјата долго време и одржувала повеќе сметки во три различни банки. Трансакциите на тие сметки не биле во согласност со сметководствените профили. Имало чести вложувања и повлекувања на готовина, вклучувајќи и трансакции од домашни банкомати од лица кои не биле очигледно поврзани со непрофитната организација и повеќето во области каде што терористичките организации реализирале важни активности. Средства, исто така, биле префрлени од сметките на непрофитната организација до лица кои немале очигледна врска со организацијата. Уплатите на готовина биле изведени преку неколку подружници на истата банка и средства биле префрлени од странско подрачје, на сметките на непрофитната организација. Уплатите биле изведени од државјанин кој потекнува од земја-подржувач на тероризам. Покрај тоа, серија на трансфери биле направени на сметките на непрофитната организација од нејзиното главното седиште кое се наоѓало во зона на конфликт.

Од понатамошната истрага било утврдено дека непрофитната организација била поврзана со организација за која се знаело дека подржувала терористички групи и дека нејзините активности подржувале две терористички движења.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Странска непрофитна организација, регистрирана во неколку земји поради сомненија за поврзаност со терористичка организација, префрлила средства до неколку домашни непрофитни организации. Информации споделени со националната единица за финансиско разузнавање од страна на полициските и другите безбедносни органи, упатувале на тоа дека домашните непрофитни организации биле под сомнение дека давале идеолошка и финансиска поддршка на екстремистички групи, вклучувајќи домашни означени терористички организации.

Според финансиското разузнавање, странската непрофитна организација префрлила над 100 000 американски долари на домашен верски центар. Директорот на верскиот центар бил под сомнение дека ги користел неговите лични банкарски сметки и тие од верскиот центар, со цел да им овозможи финансиска поддршка на екстремистичките групи, како и на домашни означени организации. Информациите дадени на единицата за финансиско разузнавање покажале дека ова лице предходно декларативно поддржувало терористичка активност.

Единицата за финансиско разузнавање, исто така, открила дека меѓународна непрофитна организација контролирана од странската непрофитна организација префрлила над 150 000 американски долари на втор домашен верски центар. На единицата за финансиско разузнавање и било посочено дека овој центар е поврзан со домашен терористички заговор.

Освен тоа, странската непрофитна организација и другите организации поврзани со неа префрлиле околу 120 000 американски долари на трета домашна непрофитна организација. Оваа трета непрофитна организација веќе била предмет на интерес на единицата за финансиско разузнавање откако префрлила средства до странски непрофитни организации за кои пак постоеле сознанија дека служеле како параван за терористички групи. Според информациите кои единицата за финансиско разузнавање ги обезбедила од нејзин партнер од домашните безбедносни и разузнавачки служби, раководно лице од третата непрофитна организација ја користел неговата позиција да промовира радикална идеологија. Третата непрофитна организација била исто така примач на електронски пренос на пари од втора меѓународна непрофитна организација чија сума на пари изнесувала околу 1 милион американски долари. Врз основа на информации дадени на единицата за финансиско разузнавање, втората непрофитна организација настојувала да ја унапреди нејзината агенда за радикализација преку давање на финансиска поддршка на домашни ентитети поврзани со екстремизам.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Сопственик на домашен мал бизнис, исто така, бил и раководно лице на домашна непрофитна организација. Според органите за спроведување на законот, домашната непрофитна организација била филијала на меѓународна непрофитна организација, осомничена за финансиска поддршка на терористичка организација и потенцијални бомбаши-самоубијци.

Истрагите на единицата за финансиско разузнавање откриле дека значителни износи на средства биле редовно уплаќани на сметка на малата фирма. Некои од депонираните средства подоцна биле префрлени на лица во конфликтна област во странство. Природата на трансакциите не соодветствувала со активностите на компанијата. Еден од странските корисници на преноси на пари од малата фирма, бил раководно лице на меѓународната непрофитна организација поврзана со тероризам.

Домашната непрофитна организација била претходно предмет на интерес на единицата за финансиско разузнавање поради поврзаност со финансирање со тероризам.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Непрофитна организација аплицирала за регистрација до јавниот регулатор за непрофитни организации. Организацијата-апликант посочила дека нејзината главна активност била водењето на верска институција и придружни образовни и културни програми. При разгледувањето на материјалот на организацијата-апликант, регулаторот забележал дека организацијата-апликант очигледно била многу тесно поврзана со друга регистрирана организација. Организацијата-апликант имала иста адреса, информации за контакт и раководно лице со регистрираната организација, а исто така имала слични финансиски извештаи. Регистрираната организација веќе била предмет на интерес на регулаторот поради загриженост во врска со тероризам, но и поради добивање средства од странски ентитети за кои постоеле сознанија дека поддржуваат терористички активности. Националната

безбедност и разузнавање, исто така, посочила дека за неколку раководни лица кои биле заеднички за организацијата-апликант и регистрираната организација, се верувало дека биле поврзани со активности за поддршка на тероризам.

Регулаторот одговорил на организацијата-апликант, барајќи понатамошно појаснување околу нејзината врска со регистрираната организација. Организацијата-апликант одговорила дека била директна подружница на регистрираната организација, дејствувајќи како нејзина верска институција. Организацијата-апликант и регистрираната организација, всушност, биле различни елементи на истата организација. Одговорот, исто така, посочил дека организацијата-апликант би финансирала странски ентитети, активност која не била наведена во првична апликација и која предизвикала нови сомневања за неусогласеност.

Додека овие проблеми биле анализирани од страна на регулаторот, медиумите известувале за независна ревизија во регистрираната организација. Ревизијата била спроведена од овластен сметководител на барање на одборот на директори по укажувањата за финансиска малверзација од страна на неколку раководни лица. Ревизијата открила значителни законски пропусти како што се:

- Непријавени банкарски сметки за странски валути
- Нецелосно сметководство за пренос на пари
- Нецелосно сметководство за барано странско патување
- Задоцнета уплата на донирани средства
- Донирани средства уплатени на сметки на различни организации

Врз основа на овие проблеми за усогласеност идентификувани од независниот ревизор и постојните сомнежи околу поврзаност со тероризмот, јавниот регулатор иницирал сопствена ревизија во регистрираната организација и ги опфатил сите подружници, вклучувајќи и организацијата-апликант. Апликантот, по некое време, го повлекол барањето за регистрација.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Организацијата за Тамилските Народи (ТРО), согласно извршната наредба (ЕО) 13224 на САД, била заведена на 15.11.2007 поради давала финансиска поддршка на познати терористички организации, била контролирана од нив, и дејствувала во нивно име и поради тоа што служела како параван за собирање на средства и набавка за Ослободителните Тигри на Тамил Еелам (ЛТТЕ), која од САД била заведена како терористичка организација. Во САД, ТРО била непрофитна добротворна организација која била ослободена од плаќање даноци согласно членот 501 (ц) (3) од Законот за внатрешни приходи. Истата собирала средства во име на ЛТТЕ преку мрежа на индивидуални претставници. ТРО, исто така, посредувала при набавките на ЛТТЕ во САД, вклучувајќи и набавка на муниција, опрема, уреди за комуникација, и друга технологија за ЛТТЕ. Напорите на ТРО низ цел свет, наводно

овозможиле на ЛТТЕ да ја користи хуманитарната помош, која што ТРО ја собирала од меѓународната заедница после цунамито во декември 2004, за да започне нови кампањи за да го зајакне воениот капацитет на ЛТТЕ. Дополнителни информации посочиле дека ЛТТЕ им наредила на меѓународни невладини организации кои дејствувале на нејзина територија, да ги обезбедат сите нивни проектни фондови преку локалните невладини организации кои колективно биле менаџирани од ТРО. Ваквата организација и дозволила на ТРО да ги повлече сите пари од сметките на локалните невладини организации и, дел од хуманитарните фондови да префрли на ЛТТЕ.

Тамил Фондацијата со седиште во САД, согласно извршната наредба (ЕО) 13224 на САД, на 11.02.2009 била заведена од САД како организација која давала финансиска поддршка на организации назначени од САД како терористички организации, била контролирана од нив, и дејствувала во нивно име. Истата служела како параван за собирање на средства за ЛТТЕ. Во период од неколку години, Тамил Фондацијата, лоцирана во Камберленд, Мериленд и ТРО комбинирале фондови и спроведувале координирани финансиски активности. ЛТТЕ, слично на други терористички групи, се потпираше на таканаречени добротворни организации да собира фондови и да ги прошири нејзините насилни цели. Лидерот на Тамил Фондацијата бил исто така и претседател на ТРО во САД. ТРО била именувана како Посебно Назначен Глобален Терорист (СДГТ) со извршната наредба 13224 на 15.11.2007 година. Во период од неколку години, Тамил Фондацијата и ТРО ги соединиле нивните финансии и спроведувале координирани финансиски активности. Други информации ја поврзуваат Тамил Фондацијата со ТРО преку програма за соодветни подароци. Заедничкото раководство на Тамил Фондацијата и ТРО ги организирале овие активности.

Од 2006 до 2009 година се случиле и неколку кривични обвиненија поврзани со ТРО. Обвиненијата биле подигнати за 10 обвинети со низа правни прекршоци, вклучувајќи и заговор за обезбедување на материјална поддршка за заведена странска терористичка организација (ЛТТЕ), заговор за поткуп на јавен службеник, обид да се добие класифициран материјал, прекршување на закон за вонредни меѓународни економски овластувања (ИЕЕПА), заговор за извоз на забрането оружје и муниција, обид за извоз на забрането оружје и муниција, меѓународно перење на пари и поседување оружје при извршување на кривично дело.

На пример, на 27.01.2009, во Јужниот Округ на Њујорк, Тирутаникан Танигасалам и Сахихал Сабаратнам ја признале вината за заговор и обид да обезбедат материјална поддршка за Либериските Тигри од Тамил Еелам, познати Тамилските Тигри, заведена странска терористичка организација и за заговор и обид за набавка и извоз на против-воздушни ракети.

На 26.01.2009, обвинетиот Сатхаџхан Сарачандран ја признал вината за заговор, давање и обид за давање материјална поддршка на ЛТТЕ како и за заговор и обид за набавка на наведуваната против-воздушна ракета, а Надараса Јогараса ја признал вината за обид да обезбеди материјална поддршка за ЛТТЕ и заговор за истото дело. Танигасалам, Сабаратнам и Сарачандран се соочиле со затворски казни од 25 години па се до доживотен затвор, како и законски пропишани директиви за доживотен затвор. Јогараса се соочил со законска казна од 30 години.

Во друг случај на материјална поддршка за ЛТТЕ, во округот Мериленд, Ханифа Бин Осман бил осуден на 30.10.2008 година, на 37 месеци казна затвор и тригодишно надгледувано ослободување за заговор за обезбедување на материјална поддршка за ЛТТЕ и перење пари. Од април до 29.09.2006 година, Осман заговарал со Хаџи Субанди, Ерик Вотуло и Тирунавукарасу Варатараса, да обезбедат најсофистицирано огнено оружје, митралези и муниција, земја-воздух ракети, ноќни визирани и други воени оружја за ЛТТЕ која дејствува во Шри Ланка, а со цел истите оружја да бидат користени во борбата против владините сили на Шри Ланка. Другите три обвинети ја признале вината и сите биле казнети. На 14.12.2007, Субанди добил казна затвор од 37 месеци и три години надгледувано ослободување. На 03.01.2008, Варатараса бил осуден на 57 месеци казна затвор а пак на 10.07.2008, Вотуло добил затворска казна од 30 месеци.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Во октомври 2012 година, Министерството за Финансии на САД, согласно извршната наредба (Е.О.) 13224 назначила две добротворни организации од Либан како организации кои дејствувале во име на Хамас, биле контролирани од неа, и дејствувале во име на истата организација која што од САД е обележана како терористичка организација. Ал-Вакфија со седиште во Бејрут и Ал-Кудс постојат за да ги поддржат семејствата на борците и затворениците на Хамас и да соберат пари за програми и проекти на палестинските територии наменети за ширење влијание и контрола на терористичката организација Хамас.

Ал-Вакфија била централна компонента на Сојузот на Доброто, која во ноември 2008 година, согласно извршната наредба (Е.О.) 13224, САД ја назначи дека поради тоа што била контролирана од Хамас, дејствувала во нејзино име, и обезбедувала финансиска поддршка за Хамас, која пак од САД е обележана како терористичка организација. Ал-Вакфија беше основана од Хамас во 2000 година за финансиска поддршка на семејствата на терористите на Хамас. Организацијата беше раководена од високо раководство на Хамас, и неколку високи лидери на Хамас играат доминантна улога во организацијата. Ал-Вакфија го овозможила собирањето на пари за Хамас, и ги користела своите врски со донатори и трговци од Средниот Исток за пренос на средства на Хамас во Газа. При доставување на средства во Газа, Ал-Вакфија ги прикривала изворите на пари, така што донациите се појавувале како беспрекорни добротворни придонеси. Делови од средствата испратени од Ал-Вакфија до Хамас биле користени од страна на воените оперативци на Хамас и ја финансирале инфраструктурата на Хамас и нејзините операции на палестинските територии.

Ал-Кудс беше формирана во 2001 година во Бејрут од страна на членовите на Хамас, со цел да се соберат средства за проектите на Хамас во Ерусалим под превезот на добротворни цели. Раководството на Хамас ги води сите прашања преку членовите на Хамас кои служат во одборот на доверители, одборот на директори и други административни комисии. Сите документи, планови, буџети и проекти на Ал-Кудс се изготвени од страна на официјални претставници на Хамас. Неколку високи официјални претставници на Хамас, меѓу кои и

оние обележани од САД како терористи, Муса Абу Марзук и Усама Хамдан, служеа на Одборот на Доверители на Ал Кудс. На конференцијата на Ал-Кудс, не нејзини претставници им било кажано да се сметаат себеси за неофицијални амбасадори за Хамас во нивните земји.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Домашна непрофитна организација примила голема сума на средства од странска непрофитна организација која што дејствувала во конфликтна област. Едно од раководните лица на домашната непрофитна организација, се обидел голем дел од средствата да ги повлече како готовина. Откако банката го советувала против таков чекор, дел од средствата биле повлечени преку банкомат. Дополнително, друго лице кое не било поврзана со непрофитната организација повлекло голема сума на готовина.

Домашната банка на непрофитната организација поднела извештај за сомнителни трансакции до националната единицата за финансиско разузнавање. Истрагата на националната единицата за финансиско разузнавање открила дека странската непрофитна организација била поврзана со заведен терористички ентитет. Исто така било одредено дека едно од раководните лица од домашната непрофитна организација било истакната личност во една странка милитантска организација поврзана со странска терористичка група.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Во август 2013 година, во согласност со извршната наредба на САД (Е.О.) 13224, Американското Министерство за Финансии ја означила Џамиа Талим-Ул-Куран-Валхадит Мадраса, исто така позната како Ганџ Мадраса, поради тоа што била контролирана, дејствувала во име на или обезбедувала финансиска поддршка за Ал-Каида и други означени терористички организации. Ганџ Мадраса била училиште во Пешавар, Пакистан и истата била откриена дека служи како центар за обука и за финансирање и посредување на финансирањето на терористички организации означени од ООН и САД, вклучувајќи ги и Ал-Каеда, Лашкар-е Тајиба и Талибанците. Активностите на Ганџ Мадраса се пример за тоа како терористичките групи, како Ал-Каеда, Лашкар-е Тајиба и Талибанците ги потчинуваат навидум легитимните институции, како што се верските училишта, да се собираат и пренасочуваат добротворни донации, кои првично биле наменети за образование, за поддршка на терористичка обука и насилни дејства. Акцијата не ги опфаќало сите мадраси, кои често играат суштинска улога во подобрувањето на писменоста и обезбедувањето хуманитарна и развојна помош во многу области во светот; акцијата само ја идентификувала оваа специфична мадреса како поддржувач на тероризмот и финансирање на тероризам.

Ганџ Мадраса е под контрола на Фазил-А-Тул Шејх Абу Мохамед Амин Ал-Пешавари, назначен од ООН како посредувач на Ал Каеда, исто така познат како Шејх Аминулах. Согласно Извршната Наредба (Е.О.) 13224 на САД, Шејх Аминулах бил означен поради тоа што бил контролиран, дејствувал во име на или обезбедувал финансиска поддршка на

заведена терористичка организација а во 2009 година, истиот бил назначен од ООН дека пружел материјална поддршка на Ал-Каеда и Талибанците.

Ганџ Мадраса служи како терористички центар за обука каде што учениците, под превезот на верски студии, биле обучени за спроведување на терористички и бунтовнички активности. Во некои случаи, учениците биле обучени да станат производители на бомби и бомбаша-самоубијци. Шејхот Аминулах, донациите кои биле предвидени за училиштето, ги пренасочил за терористички групи како што се Талибанците кои пак ги користат фондовите за тековното насилство во Авганистан.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Големи готовински депозити и трансфери од странска меѓународна непрофитна организација биле редовно префрлани на сметка на домашна непрофитна организација. Средствата веднаш биле пренесени на сметките на други непрофитни организации во странство.

Информации доставени од странските власти до националната единица за финансиско разузнавање, откриле дека и домашната и меѓународната непрофитна организација, како и еден од основачите на двете организации, биле поврзани со истрага спроведена од странските органи за спроведување на законот во врска со тероризам. Покрај тоа, сметките на меѓународната непрофитна организација биле замрзнати.

Анализата на единицата за финансиско разузнавање покажала дека меѓународната непрофитна организација оперирала на локално ниво преку домашната непрофитна организација. Единицата за финансиско разузнавање го предал случајот до обвинителите. Како резултат на истрагата, двете непрофитни организации биле означени како поддржувачи на тероризмот.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Меѓународна непрофитна организација, со седиште во нејзината матична земја, ја искористела својата активност како давател на социјални услуги како параван за собирање средства и набавка на материјални ресурси за терористичка организација. Иако непрофитната организација спроведувала ограничени социјални услуги, поголемиот дел од нејзините напори биле насочени кон спроведување на активности за поддршка на тероризмот.

Средствата собрани за поддршка на тероризмот биле распределени до припадниците на терористичката организација за поддршка на нејзините оперативни потреби како и за плати и отплата на заеми. Материјални ресурси набавени за поддршка на тероризам вклучувале воена и комуникациска опрема, како што се земја-воздух ракети, автоматски пушки, беспилотни летала, софтвер за дизајнирање на подморници и бродови, ГПС, радио и сателитска опрема и ноќни визири.

Домашните и меѓународните напори за собирање финансиски средства опфаќале барање доброволни и недоброволни донации, организирање на настани за собирање на средства и продажба на стоки како што се картички за мобилни телефони. Само мал процентот на пари добиени преку напорите за собирање финансиски средства биле потрошени за социјални услуги. Останатото било пренасочено за финансирање на тероризам.

Истрагата, која вклучуваше и анализа на финансиски разузнавачки информации, откри дека непрофитната организација и нејзините меѓународни филијали користеле мрежа на лични и деловни банкарски сметки, готовински чекови, неформални фирми за трансфер за пари за пренос на средствата за поддршка на тероризам. Истрагата резултирала со замрзнување на сметките на непрофитната организација и затворање на истата во матичната земја.

Случај - Поврзаност со терористички ентитет

Основачот на домашна непрофитна организација истовремено бил и сопственик на мал бизнис. Лицето имало контрола врз лична банкарска сметка и сметка на фирма во Банката А. Средствата од бизнис сметка биле пренесени на лична сметка или повлечени во готовина. Ова ја поттикнала Банка А да испрати извештај за сомнителни трансакции до националната единица за финансиско разузнавање.

Странско лице кое живеело во матична држава, бил соработник во малиот бизнис и поседувал лична сметка во Банката Б. Лицето уплатило готовина на сметката во Банката Б, а потоа побарал трансфери на средства до друг ентитет во странска конфликтна област. Нејасното оправдување на трансферот ја натерало Банката Б да испрати извештај за сомнителна трансакција до националната единица за финансиско разузнавање.

Истрагата на единицата за финансиско разузнавање на сметката на малиот бизнис, покажала дека се направени неколку трансфери на личната сметка на странското лице, и истите потоа биле повлекувани во готово. Анализа на единицата за финансиско разузнавање открила дека повлекувањата од сметката на малиот бизнис соодејствувале со уплатите на сметката на странското лице.

Информација од органите за спроведување на законот напоменала дека основачот на непрофитната организација и сопственик на малиот бизнис бил активен член на терористичка организација. Органите за спроведување на законот, исто така, потврдиле дека малиот бизнис бил познат поради истрага за фалсификување. Било утврдено дека средствата кои биле префрлени од бизнис сметката, преку сметките на странското лице, па се до областа на конфликтот, можеле да потекнуваат од нелегални активности и на крајот да се користат за финансирање на странски терористички активности.

ЗЛОУПОТРЕБА НА ПРОГРАМАТА НА НЕПРОФИТНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА

Програмите на непрофитните организации може да се пренаменат од страна на внатрешни членови на организацијата и наместо да ги остварат целите за кои се кои се формирани тие обезбедуваат поддршка на терористичката организација за полесна реализација на нејзините активности.

Случај - Злоупотреба на програма

Домашна непрофитна организација била формирана со цел спроведување образовни, верски и културни програми. Во процесот на регистрација, националниот регулатор при разгледувањето на апликацијата за регистрација изразил загриженост поради нејасни цели кои поддржувале странско терористичко движење. Непрофитната организација била регистрирана, но под постојан мониторинг.

При надзорот, непрофитната организација, во повеќе случаи, не била во можност да го објасни изворот и крајната употреба на нејзините ресурси. Дополнителни сомнежи за вмешаност на непрофитната организација во политички активности кои поддржувале странска терористичка активност биле утврдени со анализа на податоци од отворени извори. Исто така, било утврдено дека непрофитната организација поседува паралелна збирка на записи кои не биле доставени до националниот регулатор. Дополнително, информациите на органите за спроведување на законот и разузнавачки информации покажале дека непрофитната организација била вклучена во активности кои поддржувале терористичко движење, а неколку директори биле поврзани со странски терористички групи.

Врз основа на овие наоди, непрофитната организација била затворена, а регулаторот ги споделил информациите со органите за спроведување на законот и безбедносните партнери, со цел да им помогне во нивните истраги.

Случај - Злоупотреба на програма

Националниот регулатор за непрофитни организации отворил истрага по натпис во медиумите дека домашна непрофитна организација, основана со цел унапредување на образованието, била предводена од високи членови и активисти на група која промовирала насилен екстремизам. Наводно, овие поединци ги користеле училиштата на оваа организација за да промовираат и поттикнуваат насилен екстремизам.

Регулаторот пристапил и разгледал дополнителни извори на информации, вклучувајќи

информации од медиумската куќа, непрофитната организација како и од одборот за образование.

Регулаторот утврдил дека еден од раководните лица на непрофитната организација бил поранешен член на организација која промовира насилен радикализам. Тој повеќе не бил член на радикалната организација и не се согласувал нејзините политички ставови. Исто така, регулаторот утврдил дека друго раководно лице на непрофитната организација било во брак со лице кое дејствувало како медиумски претставник на радикалната организација.

Случај - Злоупотреба на програма

Органите за спроведување на законот доставиле информации до регулаторот за непрофитни организации дека домашна непрофитна организација на веб страна на содржи радикални содржини кои би можеле да промовираат насилство.

Регулаторот, по директниот контакт со непрофитната организација, утврдил дека непрофитната организација немала ефикасна контрола над менаџирањето со содржината на веб страната.

По дадените инструкции од регулаторот, непрофитната организација ја отстранила спорната содржина од својата веб страница и вовела поцврсти механизми на контрола над менаџирањето со содржината на веб страната.

ПОДДРШКА ПРИ РЕГУТИРАЊЕ НА ЛИЦА

Непрофитната организација и нејзината програма може да биде злоупотребена за целите на регрутирање на нови членови на терористичка организација или подржувачи на тероризмот. Непрофитната организација може да има легитимни образовни програми, да издвојуваат средства за ангажирање на предавачи кои паралелно го спроведуваат и процесот на регрутирање. Средствата на непрофитната организација, во контекст на регрутирање на лица, може да бидат искористени за:

- Организирање на настани на кои се презентира поддршка за тероризмот;

- Публикување на (печатени или електронски) материјали за поддршка за тероризмот;
- Обезбедување на простории за одржување на средби;
- Обезбедување на мотивациони говорници (hot speakers) и др.
- Во продолжение презентирани се случаи на овој вид на злоупотреба на непрофитната организација.

Случај - Злоупотреба на програма

Непрофитна организација формирана со цел да спроведува образовни и верски активности во својата земја, немала никакви активности во странство. Информации обезбедени од Единицата за финансиско разузнавање покажале дека непрофитната организација примила повеќе од 13 000 американски долари од странска организација, која била позната како подржувач на странска терористичка група.

Со анализа на информации од отворени извори, утврдено е дека образовната програма на непрофитната организација поддржува идеологија прифатена од неколку странски терористички групи. Ова предизвикало загриженост дека постои можност заедничката идеологија да биде искористена за регрутирање на членови и подржувачи на терористичка организација. Исто така, утврдено било дека поранешен ученик во училиштето на непрофитната организација бил обвинет во друга земја за тероризам. Истиот ученик се сретнал со неколку поединци кои подоцна биле исто така осудени за тероризам.

Со дополнителен надзор на регулаторот, непрофитната организација не била во можност да ги објасни нејзините приходи и расходи. Врз основа на ова, непрофитната организација била затворена.

Случај – Поддршка за регрутирање

Непрофитна организација формирана со цел да спроведува домашни и меѓународни хуманитарни и културни активности, поднела апликација за регистрирање пред регулаторот за непрофитни организации. При разгледувањето на барањето, регулаторот забележал дека определени активности и цели на организацијата не се доволно јасно дефинирани и оставаат простор за спроведување несоодветни активности. Барањето за регистрирање било одбиено.

Разузнавачките служби утврдиле дека планираните простори на непрофитната организација биле користени како место за состаноци на поддржувачи на терористичка организација. Еден од планираните членови на одборот од непрофитната организација, кој истовремено дејствувал и како говорник за непрофитната организација, бил познат како промотор за регрутирање на насилство.

По извесно време, регулаторот повторно добил апликација од непрофитна организација со слично име како и првата организација. Новата непрофитна организација била формирана да спроведува слични активности кои, исто така, биле нејасно дефинирани. Регулаторот утврдил дека станува збор за иста непрофитната организација. Двете непрофитни организации имале иста адреса, телефонски број и банкарска сметка, а во документацијата за активностите се појавувале двете имиња, на старата и новата организација. Регистрацијата била одбиена.

Случај – Поддршка за регрутирање

Странски државјанин побарал пренос на пари од негова лична сметка во странска банка на сметката на домашна непрофитна организација. Странскиот државјанин објаснил дека спонзорира поединец, односно обезбедува покривање на неговите животни трошоци.

Регулаторот за непрофитни организации утврдил спозорираното лице, било лице означено на листата на терористи. Истрагата, исто така, открила дека непрофитната организацијата била тесно поврзана со мрежа на терористички групи кои финансирале терористички активности.

Случај – Поддршка за регрутирање

Непрофитна организација купила имот со плаќање на 80% од продажната цена пред добивањето на поседовниот лист. Останатиот дел од сумата бил платен преку трансфер од домашна банка. Ова купување на имотот бил пријавен до Единицата за финансиско разузнавање од банка со поднесување на извештај за сомнителна трансакција.

Анализата на Единицата за финансиско разузнавање утврдила дека трансферот за останатиот дел од продажната цена, бил реализиран од лична банкарска сметка на едно од раководните лица на непрофитната организација. Пред трансферот, поголема сума на готовина била уплатена на сметката на истото лице, со што се отежнувало одредувањето на потеклото на парите.

Раководното лице вршело истата функција и во друга непрофитна организација, за која, органите за спроведување на законот имале информации за можни активности на поддржување на терористичка организација. Се верувало дека истото лице било инволвирано во регрутирање на борци за терористичка организација и било тесно поврзано со друго лице активен член на терористичката организација.

Случај – Поддршка за регрутирање

Информација од партнерска агенција упатена до регулаторот за непрофитни организации, посочувала дека домашна непрофитна организација наводно поддржувала означена терористичка организација. Анализата на информации од отворени извори ги потврдила овие сомневања. По директен контакт со непрофитната организација, регулаторот идентификувал дека седиштето на непрофитната организација била поврзана со неколку маршеви на кои учествувале поддржувачи на означената организација и во истото биле наједни слики и политички реквизити од членови на означената терористичка организација.

Случај – Поддршка за регрутирање

Непрофитна организација формирана со цел да спроведува културни и верски активности, аплицирала за регистрација пред регулаторот за непрофитни организации. Како дел од нејзините активности, непрофитната организација водела и верска институција и организирала предавања од многубројни говорници.

Во текот на истражувањето на отворени извори, додека траело разгледувањето на апликацијата на непрофитната организација, регулаторот утврдил сомнеж дека некои од говорниците кои биле гости на непрофитната организација, биле инволвирани во активности кои би биле во полза на регрутирање од страна на терористички организации. Дополнителен материјал од отворени извори укажувал на тоа дека лице со огромно влијание врз непрофитната организација (кое во апликацијата за регистрација на непрофитната организација не било наведено како раководно лице) било најверојатно поврзано со означената терористичка организација.

Според разузнавачките информации доставени од партнерските организации, иселениците кои биле примарна цел во активностите на непрофитната организација, во тоа време, биле посебно осетливи на регрутирачки активности од истата означена терористичка организација.

Врз основа на овие информации, регулаторот ја одбил апликацијата за регистрација на непрофитната организација.

ЛАЖНО ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА НЕПРОФИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Непрофитните организации може да се формираат како параван за прикривање на реализацијата на терористичките активности. Исто така,

определени лица може да се претставуваат во име на легитимна непрофитна организација и како нејзини членови да собираат средства или да ги користат средствата спротивно на целите за кои се регистрирани, а во насока на поддршка на терористичките активности.

Случај – Лажно претставување

Две лица собирале фондови во нивната земја за поддршка на означена терористичка организација што оперирала во нивната земја на потекло под лажен изговор дека средствата биле наменети за хуманитарна помош. Тие собирале средства од дијаспората на нивната матична земја, преку личен ангажман и преку телеконференции со ангажирани говорници кои лобирале за донации од јавноста за поддршка на наведената терористичка група. Еден од поединците прибирал средства. Поединците ги пренеле средствата на терористичката организација, преку трансфери преку разни фирми за пренос на пари, користејќи лажни имиња за да го скријат вистинскиот идентитет на примателите.

Случај– Лажно претставување

Медиумска сторија сугерирала дека регистрирана непрофитна организација работела во име на држава-поддржувач на тероризам и била искористена за насочување на средства до други домашни организации со цел да ги промовира интересите на таа држава.

Државниот регулатор го испитал задолжителното известување на непрофитната организација и утврдил дека истата не спроведувала загрижувачки активности, освен примање големи количини на пари од странска организација и распределба на овие пари до домашни организации кои биле симпатизери. Анализата на информации од отворени извори утврдила дека странската организација, всушност, била филијала на државата-поддржувач на тероризам и била искористена за поддршка на терористички активности, собирање разузнавачки информации и политичко влијание. Националниот регулатор извршил ревизија на непрофитната организација и открил дека сите инструкции и фондови за непрофитната организација доаѓале од иста странска организација. Непрофитната организација потврдила дека нема контрола врз финансиските активности.

Врз основа на овие сознанија, националниот регулатор ја затворил на непрофитната организација и ги споделил релевантните материјали со државните безбедносни партнери.

Случај – Лажно претставување

Полицијата уапсила лице во дел од земјата каде што има висока стапка на терористички активности. Поединецот изјавил дека домашната терористичка организација, во која бил член, побарала донации од јавноста преку користење на ранливи лица како што се деца, физички неспособни и постари лица. Овие лица биле злоупотребени за да прибирањето на финансиски средства да се прикаже како добротворна активност. Донациите биле искористени за поддршка на операциите на терористичката организација.

Случај – Лажно претставување

Две лица собирале средства во нивната земјата за член на семејството, кој се борел во редовите на означена терористичка организација во странство. Лицата, тврдејќи дека се претставници на добро позната домашна непрофитна организација за хуманитарна помош, ги собирале средства на улица.

Лицата немале согласност од домашната непрофитна организација да собираат донации во нејзино име, ниту пак ги предале собраните средства на непрофитната организација. Откако била собрана голема сума на пари, истата била испратена до членот на семејството во странство преку трансфер на пари.

Како резултат на заедничка истрага на единицата за финансиско разузнавање, националниот регулатор за непрофитни организации и органите за спроведување на законот, двете лица биле уапсени и осудени со казна затвор поради финансирање на тероризам.

Случај – Лажно претставување

Органите за спроведување на законот уапсиле лице во дел од земјата каде што постоел висок степен на терористички активности. Лицето, кое подоцна признало дека било благајник за терористичка организација, поседувал задолжителни донации собрани од припадници на терористичката организација, како и доброволни јавни донации за поддршка на хуманитарна помош. Меѓутоа, сите средства биле искористени за поддршка на активностите на терористичката организација.

Случај – Лажно претставување

Непрофитна организација формирана со цел да обезбедува помош во образовните, верските и културните програми, била една од неколкуте формирани организации за потребите на финансирање на активностите на странска терористичка група и поддршка на активности за регрутирање. Разузнавачки информации добиени во текот на истрагата за

терористичката група, посочиле дека непрофитната организација засолнила осомничен терорист од потерница, во една од нејзините згради и обезбедила финансиска помош за семејство на осуден терорист. Дополнително, информации од отворени извори и од органите за спроведување на законот, покажале дека директорот на непрофитната организација и самиот бил осомничен во истрага за терористички чин.

Непрофитната организација била контролирана од страна на јавниот регулатор неколку пати, при што, организацијата не можела да го објасни потеклото и дестинацијата на значителен дел од нејзиното финансирање. Дополнително, постоеле показатели дека документите што се доставиле до регулаторот за време на една од ревизиите биле фалсификувани. Ревизиите откриле дека непрофитната организација префрлала средства на позната добротворна организација, параван на терористичката група и дека образовните и културните програми на непрофитната организација ги промовирале целите на странска терористичка група.

Непрофитната организација била затворена а информациите биле доставени до органите за спроведување на законот и на другите државни безбедносни партнери за да се продолжи со постоечката истрага.

Случај – Лажно претставување

Домашна бомба експлодирала во куќа на која бил објавен транспарент на непрофитна организација која давала помош на сираци. Истрагата потврдила дека непрофитната организација воопшто не постоела и дека терористичка организација ја користела организацијата како маска за нивната локација за правење бомби.

Органите за спроведување на законот заплениле голема количина на оружје и реквизити за правење бомби. Еден член на терористичката група бил осуден за прекршоци поврзани со тероризам.

Случај – Лажно претставување

Непрофитна организација формирана со цел да собира средства преку продажба на маици во корист на две странски терористички организаци. Непрофитната организација настојувала да го промовира ставот дека двете терористички организации наводно не биле терористички организации туку, легитимни борци за слобода. Продажбата на маици била предмет на медиумско известување.

3. ЗНАЧЕЊЕ И ОСНОВНИ НАЧЕЛА НА ПРИМЕРИ НА ДОБРА ПРАКСА НА НЕПРОФИТНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Значењето на непрофитниот сектор во никој случај не смее да биде потценето. Со оглед на динамиката на раст, овој сектор е во постојан пораст од година во година за што укажуваат и статистичките податоци од Централниот регистар на Северна Република Македонија. Овие податоци ќе бидат детално елаборирани во наредните поглавја. Овој сектор е значаен за едно општество поради неговиот допринос во финансиска смисла, од причина што вработува голем број на луѓе, даваат услуги за кои владата во одредена мера нема капаците да ги спроведе, преку развој на соодветни образовни програми, социјални проекти, поддршка на одредени малцински групи, развој на религии па се до хуманитарна помош коа особено е неопходна во одредени подрачја погодени од природни или друг вид на катастрофи.

ОСНОВНИ НАЧЕЛА НА ПРИМЕРИ НА ДОБРА ПРАКСА

Основните начела на примера на добра пракса или она што се очекува од непрофитните организации се усвоени скоро во сите јурисдикции на меѓународен план. Тие секогаш поаѓаат од начелото на давање на изјава за намерата дека се работи чесно и транспарентно во поглед на споделувањето на информации кон заинтересираните страни, во овој случај надзорните тела. Од особена важност е транспарентност на релевантните финансиски информации околу начинот на собирање на средства, изворите на средствата, транспарентност на донаторите како и начинот на нивно искористување за

наменски цели. Од ова треба да произлезе јасна и прегледна слика за целите и активностите на непрофитната организација околу начинот на остварување на нивните активности.

Организациите кои настојуваат да го сватат и идентификуваат ризикот од извршувањето на нивната дејност, мораа а спроведуваат проценка на ризик, особено во областите кои се познати како високо ризични, на пример, во областите во кои се знае дека постои можност за терористички активности. Во пракса тоа значи дека непрофитните организации кои своите активности ги извршуваат и во други јурисдикции покрај домашната, треба да вршат засилена проценка на ризик, за разлика од непрофитните организации кои работа.

ПРИНЦИП НА ДОБРО УПРАВУВАЊЕ

Непрофитните организации треба да имаат добра управувачка структура која треба да ги дефинира целите на формирање на непрофитната организација како и начините на нејзиното работење, изразено преку начини и методи на извори на средства, план и програма и сл. Управувачката структура треба да работи врз начелото на транспарентност, јавно истакнувајќи податоците од финансиските извештаи, податоци за фондовите, како и податоците за искористување на средствата. Управувањето на непрофитната организација има за цел да овозможи добра пракса, а не да ја оневозможи. Имајќи предвид дека непрофитните организации најчесто се регистрираат и формираат наменски за одредена активност, за очекување е членовите на управувачката структура да бидат стручни во дадената област за која се основа организацијата, со цел да одговори на конкретните задачи за кои е

формирана. Во интерес на овој сектор се јавува потреба од полиберална регулација преку што би се овозможило подобра активност на секторот.

ОДГОВОРНОСТ И ТРАНСПАРЕНТНОСТ

Законското водење на сметководствените работи како и архивата која подлежи на независна ревизија е од суштинско значење за добра пракса на одговорност на непрофитната организација. Јавно информирање за начинот на обезбедување на средствата, донаторите како и начинот на нивно трошење има за цел да обезбеди транспарентност на непрофитната организација со цел добивање на подобра оценка од јавното мнение, стекнување на нивна доверба како и меѓусебна оценка за начинот на работа внатре во непрофитниот сектор. Како што наведовме погоре, податоците за финансиските активности на треба да бидат достапни на барање на инспекторите од регулаторните тела со цел да се овозможи целосен, комплетен и квалитетен надзор. Од особена важност е трансакциите да се извршуваат преку формалните финансиски канали (најчесто банките) наменети за приливи и одливи на финансиските средства. Таквиот начин овозможува евидентирање на секоја трансакција. Проблем може да се појави во случаевите кога непрофитната организација треба да изврши трансфер кон регион каде има конфликт и каде официјалниот финансиски систем не е во функција. Тука постои зголемен ризик од употреба на алтернативни финансиски системи како што претставува “Navala”, со цел полесно и задскриено да се трансферираат финансиски средства од една во друга јурисдикција.

ОДНОСИ СО ДОНАТОРИ, КОРИНИЦИТЕ И ПАРТНЕРИТЕ

Непрофитните организации треба да посветат посебно внимание кон донаторите, корисниците и партнерите применувајќи го начелото на Due Diligence и Know Your Customer, без разлика дали тие се физички или правни лица. Целта е да се воспостави јасен, одговорен и транспарентен однос кој има за цел на непрофитната организација да и овозможи целоса идентификација на донаторот и корисникот на средствата, неговото минато, можна поврзаност со извршување на кривични дела или финансирање на терористички активности. За донаторот, целта е да се добие отчетност од непрофитната организација дали средствата се користат непосредно и во согласност со планот и програмата на конкретен проект каде донаторот се јавува како спонзор. Воедно потреба од целосно идентификација за целта и намерата треба да се спроведе и за партнерската организација која има за цел да ги реализира дел од активностите за кои непрофитната организација ја ангажирала.

ИЗВЕСТУВАЊЕ ЗА СОМНИТЕЛНИ ТРАНСАКИЦИИ И АКТИВНОСТИ

При постоење на сомнение за ненаменско искористување на средствата од страна на непрофитните организации или корисниците на средствата, треба навремено да се достави информација до надлежните органи или регулаторни тела. Целта е средствата да не бидат ненаменски искористени односно да не бидат употребени за финансирање на терористички активности. Во зависност од законската рамка, непрофитните организации во одредени јурисдикции се обврзани субјекти кои преземаат мерки за спречување на перење пари и финансирање на тероризам и како една од тие обврски е доставување на извештаи за сомнителни трансакции или сомнителни активности.

4. МЕРКИ ВО ИДЕНТИФИКУВАЊЕТО И СПРЧУВАЊЕТО НА ЗЛОУПОТРЕБАТА НА НЕПРОФИТНИОТ СЕКТОР ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИСТИЧКИ АКТИВНОСТИ

Заштита од злоупотребите на непрофитните организации за финансирање на тероризам во континуитет се обезбедува преку соодветна законска регулатива за нивно регистрирање, правила на однесување, начини на водење сметководство, транспарентност и отчетност и нивен надзор базиран на проценетиот ризик.

Дополнително, за заштита на непрофитниот сектор од таква злоупотреба треба во континуитет да се преземат делотворни и адекватни на ризикот мерки кои истовремено:

- Ќе ги идентификуваат непрофитните организации кои се експлоатирани од страна на терористи, терористички ќелии или терористички организации или пак кои активно ги подржуваат нивните активности;
- Постојана комуникација и соработка со непрофитните организации;
- Мониторинг и супервизија адекватни на утврдениот ризик;
- Ефикасна истрага и размена на информации и
- Ефикасна меѓународна соработка за размена на информации.

Овие мерки не смеат да го попречат законското работење на непрофитните организации. Истите треба да допринесат за транспарентност и отчетност

преку што ќе се овозможи јакнење на довербата во тој сектор. Токму транспарентноста и отчетноста за начинот на прибирање на средства, изворите, донаторите како и отчетност за наменското искористување за истите е ефективна мерка која би ги одвратила терористите и терористичките организации од искористување на непрофитниот сектор за нивни цели.

Табеларен приказ на начини и методи на идентификување и спречување на користење на непрофитниот сектор за целите на финансирање на тероризам¹

НАЧИНИ И МЕТОДИ НА ДЕТЕКЦИЈА	
Општи информации за НВО	<ul style="list-style-type: none"> • Информации од јавноста • Укажувачи • Ревизија на НВО кои постојат и оние кои поднеле апликација • Прибирање и анализа на: <ul style="list-style-type: none"> Информации за програмите и активностите Информации за лицата кои раководат со НВО Информации за партнерите Информации за изворите и корисниците на средства Информации за финансиските активности • Информации доброволно доставени од НВО
Информации од отворени извори	<ul style="list-style-type: none"> • Податоци од медиуми или др агрегатори на вести • Листи на терористи • Бази на податоци за правните лица • Податоци од веб страната на НВО и поврзани субјекти • Др.информации од интернет
ФИУ и др. финансиски информации	<ul style="list-style-type: none"> • Извештаи од ФИУ: <ul style="list-style-type: none"> сомнителни извештаи трансакции за пренос на готовина преку граница големи готовински трансакции електронски трансфери на пари • Финансиски анализи на ФИУ
Информации за националната безбедност	<ul style="list-style-type: none"> • Проценка на закани • Проценка на ризик • Геополитичка проценка • Разузнавачки и други сензитивни информации
Информации од органите на	<ul style="list-style-type: none"> • Податоци од кривична и казнена евиденција

¹ FATF REPORT "Risk of Terrorist Abuse in Non-Profit Organizations", FATF, June 2014, достапно на: <https://www.fatf-gafi.org/documents/documents/risk-terrorist-abuse-non-profits.html>

<p>прогонот</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Поврзаност на лицата од НВО со кривични истраги • Поврзаност на НВО со криминални групи • Извршување на налози за претрес • Разузнавачки и други информации
<p>Информации од други држави</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Странски партнери на НВО • Органи на други држави (of the state) Агенции за национална безбедност Органи на прогонот ФИУ Регулаторни тела

Развојот на односите помеѓу јавниот приватниот и непрофитниот сектор е од суштинско значење за подигнување на јавната свест и јакнење на капацитетите во идентификувањето и спречувањето на искористувањето на непрофитниот сектор за целите на финансирање на тероризам.

4.1 АНАЛИЗА НА ИЗЛОЖЕНОСТА НА НЕПРОФИТНИОТ СЕКТОР НА ЗАКАНИТЕ ОД ФИНАНСИРАЊЕ НА ТЕРОРИСТИЧКИ АКТИВНОСТИ

Со цел да го заштитат непрофитниот сектор од искористеност за терористички активности, државите треба да спроведуваат негова анализа за да можат да ги препознаат карактеристиките и типовите на непрофитните организации кои според извршувањето на своите активности може да бидат изложени на ризик од нивно искористување за финансирање на терористички активности.

За таа цел, државата треба да располага со соодветни кадровски, технички и финансиски капацитети кои законски ќе го регулираат формирањето и работењето на непрофитниот сектор, ќе вршат надзор и спроведуваат истраги во случај на утврдување на сомнителни трансакции или активности. За да може квалитетно да ги спроведува овие обврски, државата треба да има

информации за големината на непрофитниот сектор, неговиот тренд (намалување или зголемување на бројот на регистрирани организации), нивната активност како и други релевантни информации поврзани со непрофитниот сектор. При спроведувањето на таквата анализа, државите треба да ги земат во предвид сите релевантни и расположливи информации и податоци. Ваквите анализи треба да се прават периодично при што ќе се анализираат нови информации за да се утврди потенцијалната ранливост на целиот сектор на финансирање на терористички активности.

4.2 СОРАБОТКА СО НЕПРОФИТНИОТ СЕКТОР

Мерки кои државата треба да ги преземе со цел остварување на подобра соработка за прашања поврзани со финансирање на тероризам:

- Креирање и водење на политика која води кон остварување на поголема транспарентност, интегритет и отчетност на непрофитниот сектор и зголемување на довербата во јавноста кон овој сектор;- Развивање и реализација на програми за соработка со непрофитниот сектор која има за цел подобрување на информираноста и запознавањето со ризиците и ранливоста на секторот од негова можна искористеност за финансирање на терористички активности, како и поттикнување на непрофитниот сектор да презема мерки со цел негова заштита од ваков тип на злоупотреба;
- Во рамки на соработка со непрофитниот сектор, државите треба да работат на развојот и усовршување на добри методи и практики за отстранување на ризиците од финансирање на терористички активности и нивната ранливост;

- Државите треба да ги поттикнуваат непрофитните организации да ги извршуваат трансферите на парични средства користејќи ги официјалните финансиски канали, со цел полесно евидентирање на трансакциите и нивно понатамошно следење.

4.3 НАДЗОР И КОНТРОЛА НАД НЕПРОФИТНИОТ СЕКТОР

Државите треба да имаат воспоставено механизам за ефикасна контрола и надзор на таргетираниот непрофитниот сектор адекватен на проценетиот ризик од финансирање на тероризам. За тоа, државите треба да имаат соодветни кадровски, технички и финансиски ресурси и капацитети кои ќе спроведуваат контрола и надзор, како санкционирање ќе биде адекватно, пропорционално и одвратувачко. За таа цел треба:

- Непрофитните организации да се лиценцирани или регистрирани, а податоците за нив да се достапни на надлежните органи.
- Непрофитните организации мораат да чувата податоци за целите на своите активности и идентитетот на лицата кои ја контролираат или ги насочуваат активностите во рамки на организацијата, членови на управни одбори, претседател и негов заменик, членови итн. Овие податоци треба да бидат јавно достапни, директно од НВО или од определени органи.
- При контрола и надзор истите треба да бидат доставени на увид на инспекторите кои го спроведуваат надзорот и контролата. Овие податоци треба да се чуваат најмалку пет години;

- Непрофитните организации да издаваат годишни финансиски извештаи во кои детално ќе бидат опишани остварените приходи и реализираните расходи.
- Непрофитните организации да имаат соодветен механизам на контрола над финансиските средства со кои располагаат со цел да се осигураат дека истите се користат согласно наведените цели и задачи на организацијата;
- Непрофитните организации да применат разумни мерки да го потврат идентитетот и репутацијата на корисниците и партнерите, како и тоа дека не се вклучени во/ или користат средства за поддршка на терористи или терористички организации. Исто така, треба да го документираат идентитетот на најголемите донатори. Крајна цел е на овие мерки е да се заштитат НПО од можностите да бидат искористени за финансирање на тероризам и финансирање на тероризам.
- Непрофитните организации за период од 5 години треба да чуваат записи/ копии од домашни и меѓународни трансакции со кои може да потврдат дека средствата се примени и искористени на начин конзистентен на целта и намерата на активностите на организацијата. Овие податоци треба да бидат достапни на надлежните органи.

4.4 ЕФИКАСНА ИСТРАГА И РАЗМЕНА НА ИНФОРМАЦИИ

Водењето на истрагите, криминалистички и финансиски истраги е од особена важност за навременото идентификување и откривање на злоупотребите на непрофитниот сектор за финансирање на терористички активности. За таа цел државата треба да има законска рамка, соодветни институции со кадровски, технички и финансиски капацитети кои ќе вршат откривање,

идентификување, размена на информации како и водење на истраги вклучително и финансиските истраги, со цел да се утврди злоупотребата на непрофитните организации. За таа цел:

- Државите треба да обезбедат ефикасна соработка која има за цел собирање и размена на информации, како и меѓусебна координација;
- Државите треба да имаат знаење и капацитети за истрага на непрофитните организации за кои постои сомневање дека се злоупотребени или активно вклучени во обезбедувањето поддршка на терористички активности или терористички организации.
- Во истрагата надлежните органи државата треба да има целосен пристап до информациите и податоците со кои располага непрофитната организација (особено податоците кои се однесуваат на финансиското и програмското работење) со цел нивна анализа и детектирање на можна искористеност за финансирање на терористички активности; и
- Треба да постојат механизми кога постои сомневање или разумни основи на сомневање дека определена непрофитна организација е злоупотребена, кога обезбедува поддршка на терористички активности или терористички организации или кога незаконско пренасочување финансиските средства за финансирање на терористички активности.

4.5 МЕЃУНАРОДНА СОРАБОТКА

Како што споменавме и во претходните точки, ризикот од искористеност за финансирање на терористички активности е зголемен во случаевите доколку непрофитната организација има меѓународен карактер, односно соработува со партнерски организации од други јурисдикции, обезбедува финансиски средства од донатори од други јурисдикции или корисниците на финансиските средства се во други јурисдикции. Водењето на истрагите, а во тој контекст и финансиските истраги, често пати наметнувата потреба од меѓународна соработка која подрзабира размена на информации и податоци кои ќе аргументираат или отфрлат сомненија за искористеност на непрофитна организација за финансирање на терористички активности.

За таа цел, државите треба да имаат соодветна законска рамка, соодветни институции со кадровски, технички и финансиски капацитети кои ќе вршат размена на информации за непрофитни организации. Корисно би било државите да имаат назначено лица за контакт и соодветни процедури за постапување со барањата за информации поврзани за определени непрофитни организации.